

Samenvatting

Omdat in sommige situaties ook bij studenten sprake kan zijn van energiearmoede, heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) richtlijnen opgesteld. Gemeenten kunnen die in voorkomende gevallen hanteren bij het verstrekken van een tegemoetkoming voor energiekosten aan studenten. Het ministerie van SZW staat gemeenten daarbij toe ook nog zelf criteria aan te voeren die ze bijvoorbeeld al voor de energietoeslag hebben aangewend. In de Beleidsregel tegemoetkoming energiekosten studenten gemeente Maastricht 2022/2023 worden richtlijnen en eigen criteria samengevoegd. De beleidsregel vormt zo een kader voor het verlenen van een eenmalige tegemoetkoming in de energiekosten van studenten die een zelfstandige woonruimte bewonen en die een eigen energiecontract op naam hebben. Het college stemt in met de beleidsregel.

Beslispunten

1. Instemmen met de Beleidsregel tegemoetkoming energiekosten studenten gemeente Maastricht 2022/2023.
2. Ermee instemmen dat de in december 2022 ontvangen Rijksmiddelen voor bijzondere bijstand voor studenten worden gestort in een overloopreserve voor het uitvoeringsjaar 2023, ter dekking van uitgaven en uitvoeringskosten van de regeling tegemoetkoming energiekosten studenten in 2023.
3. Instemmen met het voorstel dat mocht in 2023 blijken dat de in beslispunt 2 genoemde Rijksmiddelen niet toereikend zijn, een eventueel positief saldo van de energietoeslag 2022 en 2023 wordt ingezet voor verdere dekking van uitgaven en uitvoeringskosten van de regeling tegemoetkoming energiekosten studenten in 2023.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 20 december 2022:

Conform.

1. Aanleiding

Studenten zijn uitgesloten van de energietoeslag, een vorm van categoriale bijzondere bijstand. Omdat in sommige vergelijkbare situaties ook bij studenten sprake kan zijn van energiearmoede heeft het ministerie van SZW richtlijnen opgesteld. Gemeenten kunnen die hanteren bij het in die gevallen verstrekken van een tegemoetkoming in de energiekosten. Daarnaast heeft het ministerie in een brief aan de Tweede Kamer van 5 oktober 2022 benadrukt dat gemeenten bij het bieden van een redelijk alternatief voor de energietoeslag ook nog aansluiting kunnen zoeken bij criteria die al worden toegepast bij de energietoeslag. In bijgaande beleidsregel die voorziet in een eenmalige tegemoetkoming in de energiekosten voor studenten komen richtlijnen en criteria samen.

2. Context

- Richtlijnen Rijksoverheid (ministerie van SZW) inzake tegemoetkoming energiekosten studenten (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/koopkracht/vraag-en-antwoord/financiële-ondersteuning-energieprijzen-studenten>).
- Brief aan de Tweede Kamer van 5 oktober 2022 van minister Schouten 'beantwoording Kamervragen energietoeslag studenten'.
- Artikel 35 van de Participatiewet.
- Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Maastricht.
- Collegebesluit 'Beleidsregels energietoeslag 2023 gemeente Maastricht' van 18 oktober 2022.

3. Gewenste situatie

In een brief aan de Tweede Kamer van 5 oktober 2022 van minister Schouten over Kamervragen rondom de energietoeslag en studenten, is onder meer aangegeven dat gemeenten voor het bieden van een redelijk alternatief voor de energietoeslag gebruik kunnen maken van inmiddels door het ministerie opgestelde richtlijnen. Het gaat dan om nadere voorwaarden als een eigen energiecontract op naam, een inkomen dat lager is dan 120% van het sociaal minimum en het meetellen van het maximale bedrag dat bij DUO voor levensonderhoud kan worden verkregen.

Verder is in dezelfde brief naar voren gebracht dat gemeenten de richtlijnen kunnen aanvullen met criteria die ze al zelf hanteren voor de categoriale bijzondere bijstand voor de energietoeslag.

Bijgaande beleidsregel vormt nu een samenstelling van richtlijnen en criteria die een kader biedt voor het verstrekken van individuele bijzondere bijstand aan studenten als eenmalige tegemoetkoming in hoge energiekosten.

In afwijking van de richtlijnen kiest Maastricht, als internationale studentenstad, ervoor ook buitenlandse studenten die hier studeren en die in Maastricht een zelfstandige woning bewonen aanspraak te laten maken op de regeling.

Afbakening doelgroep

Om, in lijn van de uitspraak van de Rechtbank Gelderland rondom de energietoeslag, een redelijk alternatief te bieden voor studenten, is bij het opstellen van de beleidsregel (naast aansluiting bij de richtlijnen van het ministerie van SZW) zoveel mogelijk aangesloten op een aantal criteria van de gemeentelijke regeling voor de energietoeslag. Het belangrijkste criterium is dat studenten die voor een tegemoetkoming in de energiekosten in aanmerking willen komen 21 jaar of ouder zijn en een zelfstandige woning bewonen.

Om toch vooraf enigszins een beeld te krijgen van de groep studenten die dit soort zelfstandige woningen bewoont (de potentiële doelgroep) is er kort onderzoek gedaan. Daarbij is onder meer gekeken naar cijfers uit de 'Lokale monitor Maastricht 2022' van de Maastrichtse Universiteit én naar cijfers van het CBS over de leeftijdsopbouw van studenten. De focus was gericht op studenten in het Wo en Hbo (Nederlands en buitenlands) in de leeftijdscategorie 21 t/m 27 jaar, die in Maastricht een zelfstandige woning bewonen. De monitor onderscheidt hierin Eenkamerwoningen en Meerkamerwoningen. Dit resulteerde in een globale schatting. Het kan gaan om ongeveer 1530 Wo en Hbo studenten.

Of dit allemaal studenten zijn die uiteindelijk ook een tegemoetkoming krijgen, valt niet goed vooraf te bepalen. Zo ontbreken precieze gegevens over het totale inkomen van studenten. Ook is er geen of onvoldoende zicht op wie een Meerkamerwoning met elkaar delen. Zijn dat medestudenten boven de 21 jaar en zo ja, hoeveel zijn er dat dan gemiddeld per woning of wordt de woning hoofdzakelijk gedeeld met werkenden?

In voornoemd aantal is ook rekening gehouden met buitenlandse studenten (zowel EU studenten als studenten van buiten de EU, zogenoemde derdelanders).

SZW gaat ervan uit dat alleen een beperkte groep buitenlandse studenten die naast de studie meer dan 40% van de gebruikelijke arbeidstijd (vanaf 16 uur per week) werkzaam zijn vanuit dit 'werknemerschap' aanspraak zou kunnen maken op bijstand. De grotere groep overige buitenlandse studenten die naast hun studie niet of minder dan 40% werken (de economisch niet actieven) kan volgens SZW geen beroep doen op bijstand.

Omdat Maastricht zich sterk profileert als internationale studentenstad wordt in afwijking van de richtlijnen en de daarbij behorende uitleg van SZW gekozen voor een eigen beleidslijn door de beleidsregel ook te laten gelden voor buitenlandse studenten.

De middelen die het Rijk aan studentensteden beschikbaar heeft gesteld dienen te worden ingezet ter compensatie van energiearmoede onder studenten, maar verder zijn er geen nadere voorwaarden aan verbonden. De beleidskeuze van Maastricht om buitenlandse studenten niet van

de regeling uit te sluiten en de middelen dus ook voor die doelgroep in te zetten, is daarom, ook gezien de uitzonderlijke omstandigheden, niet onrechtmatig.

In onderstaand overzicht wordt de schatting van de doelgroep Wo en Hbo studenten cijfermatig wat meer uitgebreid in beeld gebracht. Er worden twee zelfstandige woonvormen onderscheiden: de Eenkamerwoningen (studio's) en de Meerkamerwoningen (appartement of eengezinswoning). Vervolgens wordt gekeken naar het aandeel student-bewoners ouder dan 21 jaar (Nederlands en buitenlands) en wordt uiteindelijk de grootte van de potentiële doelgroep bepaald.

Eenkamerwoningen: 3700, waarvan 21 jaar en ouder = $31,6\% \times 3700 = 1169$
<Waarvan Nederlands ($39,5\% \times 1169 = 462$): 462>
<Waarvan buitenlands ($60,5\% \times 1169 = 707$): 707>

Hoeveel er hiervan afvallen omdat het inkomen boven 120% van het toepasselijk sociaal minimum ligt, valt moeilijk in te schatten. Het zal een beperkt aantal zijn. Daarom wordt hier uitgegaan van het totale aantal.

Potentieel aantal studenten Eenkamerwoningen:	1169
---	------

Meerkamerwoningen: 2300, waarvan 21 jaar en ouder, $31,6\% \times 2300 = 726$
<Waarvan Nederlands ($39,5\% \times 726 = 287$): 287>
<Waarvan buitenlands ($60,5\% \times 726 = 439$): 439>

Hoeveel er hiervan afvallen omdat het inkomen boven 120% van het toepasselijk sociaal minimum ligt, valt eveneens moeilijk in te schatten. Het zal een beperkt aantal zijn.

Het totale aantal zal hier echter toch naar beneden moeten worden Bijgesteld omdat mogelijk meerdere studenten de Meerkamerwoning bewonen en er maar één tegemoetkoming wordt verstrekt per zelfstandige woning. Er wordt voor gekozen het aantal met de helft te verminderen. Enerzijds omdat meer studenten in een Meerkamerwoning kunnen wonen maar het anderzijds ook zo kan zijn dat één student alleen met niet studenten een woning deelt.

Potentieel aantal studenten Meerkamerwoningen ($726 : 2 = 363$) :	363
---	-----

Totaal Potentieel (1169 + 363 = 1532):

1532

Met betrekking tot de Mbo opleidingen kan worden aangegeven dat in Maastricht zo'n 500 Mbo studenten vanaf 21 tot en met 27 jaar woonachtig zijn. Een inschatting is dat hiervan een kleine minderheid (zo'n 50 tot 100) een zelfstandige woning bewoont.

Omdat bij het bepalen van de potentiële doelgroep Wo en Hbo studenten is uitgegaan van een maximale groep, waarbij het dus waarschijnlijk is dat er uiteindelijk minder studenten voor een tegemoetkoming in aanmerking zullen komen én omdat het om een beperkt aantal Mbo studenten gaat dat zelfstandig gehuisvest is, wordt voor de totale doelgroepbepaling vastgehouden aan zo'n 1530 studenten en wordt dit aantal niet opgehoogd.

Keuze peilmaand in 2022 mogelijk

Omdat het lang heeft geduurd voordat vanuit het ministerie van SZW voor studentensteden duidelijkheid kwam over reikwijdte en financiering van een tegemoetkoming voor energiekosten voor studenten en de tegemoetkoming pas vanaf begin 2023 kan worden aangevraagd, wordt in de beleidsregel een verruiming rondom de peilmaand geboden. Wanneer bij aanvraag in 2023 het inkomen in de peilmaand (de maand vóór aanvraag) boven de inkomensnorm ligt, wordt voor de beoordeling van de aanvraag als peilmaand aangemerkt de kalendermaand in de periode vanaf oktober 2022 tot en met december 2022 waarin het inkomen van de student-aanvrager lager was dan de toepasselijke inkomensnorm. De student kan dit zelf nagaan en bij aanvraag aangeven en zo toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen.

Inkomensvaststelling

Waar in dit kader hier nog op moet worden gewezen is dat in bijgaande beleidsregel voor het vaststellen van inkomsten uit studiefinanciering, geheel in lijn van de richtlijnen van het ministerie van SZW, wordt uitgegaan van de maximale bedragen die voor levensonderhoud door DUO kunnen worden verstrekt. De tegemoetkoming in de energiekosten is immers een vorm van bijzondere bijstand. Voor het bepalen van het inkomen van studenten moet dan op grond van artikel 33, tweede lid van de Participatiewet van de maximale bedragen voor levensonderhoud worden uitgegaan. Uit oogpunt van gelijkheid gelden voor buitenlandse studenten dezelfde bedragen.

Hoogte tegemoetkoming

Er geldt een eenmalige tegemoetkoming voor 2022/2023. De hoogte bedraagt 1.300 euro. Mede met het oog op de door het Rijk eenmalig beschikbaar gestelde middelen voor studenten, wordt deze tegemoetkoming als een redelijk alternatief gezien voor de energietoeslag.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

N.v.t.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

Gelet op de totale potentiële doelgroep zou moeten worden uitgegaan van ongeveer 1530 aanvragen. Voor de afhandeling van de aanvragen wordt er extra personele capaciteit geworven (4 fte) voor de duur van 6 maanden. De loonkosten op basis van schaal 6.10 voor de duur van 6 maanden bedragen voor 4 Fte: 109.948 euro. (1 Fte 6.10 op jaarbasis = 54.974 euro).

De precieze kosten zijn nu echter nog niet inzichtelijk te maken waardoor er een PM post is opgenomen.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

Wanneer het College besluit tot het vaststellen van het voorliggende collegevoorstel, heeft dit gevolgen voor de financiën van de gemeente Maastricht. Het Rijk heeft landelijk 35 miljoen euro beschikbaar gesteld. Inmiddels is duidelijk (Oktoberbrief ministerie van BZK van 21 oktober 2020) dat Maastricht ongeveer 1,6 miljoen euro zal ontvangen voor individuele bijzondere bijstand aan studenten die getroffen worden door de hoge energieprijzen.

In onderstaand overzicht wordt een inschatting aan de uitgavenkant gemaakt op basis van eerdergenoemde potentiële doelgroep. Wanneer de hele potentiële doelgroep in aanmerking komt voor een tegemoetkoming (1530 x 1.300 euro = 1,98 mln.), is het budget dat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld niet toereikend. Nog rekening houdend met uitvoeringskosten kan er dan een tekort ontstaan van zo'n 600.000 euro.

Voor de batenkant is er dekking vanuit een overschot energietoeslag dat wordt voorzien op grond van het geprognoseerd aantal verstrekkingen.

		Omschrijving	I/ S	Lasten x € 1.000						Baten x € 1.000					
				'22	'23	2 4	2 5	2 6	'22	'23	2 4	2 5	2 6		
Voorliggend College- voorstel (toegemoet- koming 2022/2023)	A	Beleidsregels energietoeslag 2022 resp. 2023	I		1,989										
Uitvoeringskos- ten	B	Uitvoerings- kosten & onvoorziene uitgaven	I		110 PM										
	C	Ontwerp begroting van het Gemeentefonds en een incidentele suppletoire begroting DU bijzondere Bijstand studenten december Circulaire '22	I						1.587						
	D	Overschotten budget energietoeslag 2022 en 2023								PM					
Totaal					2.099 PM				1.587	PM					

Collegevoorstel

Ad A

Wordt uitgegaan van een doelgroep van 1530 studenten die allemaal in aanmerking komen voor een tegemoetkoming voor 2022/2023 van 1.300 euro, dan gaat het om een bedrag aan uitgaven van 1.989.000,- miljoen euro.

Ad B

Er staat PM vermeld omdat wordt uitgegaan van een maximaal aantal van 4 fte. De vraag is of dit aantal gedurende de volledige eerste helft van 2023 actief is. Omdat er nog geen zicht is op de precieze uitgaven is het de bedoeling dat achteraf de balans wordt opgemaakt en de juiste kosten dan in beeld worden gebracht.

Ad C

In de Oktoberbrief van het ministerie van BZK van 21 oktober 2022 is aangegeven dat gemeenten via een decentralisatieuitkering (DU) in december 2022 een budget ontvangen voor bijzondere bijstand voor studenten ter compensatie van energielasten.

Uit de bijlage bij die brief blijkt dat Maastricht (nog tentatief) een bedrag krijgt van 1.587.889 miljoen euro.

Ad D

Voor overschotten van de budgetten voor de energietoeslag 2022 en 2023 is een PM post opgenomen.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

N.v.t.

11. Voorstel

1. Instemmen met de Beleidsregel tegemoetkoming energiekosten studenten gemeente Maastricht 2022/2023.
2. Ermee instemmen dat de in december 2022 ontvangen Rijksmiddelen voor bijzondere bijstand voor studenten worden gestort in een overloopreserve voor het uitvoeringsjaar

2023, ter dekking van uitgaven en uitvoeringskosten van de regeling tegemoetkoming energiekosten studenten in 2023.

3. Instemmen met het voorstel dat mocht in 2023 blijken dat de in beslip punt 2 genoemde Rijksmiddelen niet toereikend zijn, een eventueel positief saldo van de energietoeslag 2022 en 2023 wordt ingezet voor verdere dekking van uitgaven en uitvoeringskosten van de regeling tegemoetkoming energiekosten studenten in 2023.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De beleidsregel treedt met ingang van de dag na publicatie in werking. Het is echter waarschijnlijk dat het pas in de loop van januari mogelijk wordt de tegemoetkoming aan te vragen.